

CultivarOnline wereldwijd t

Al bijna 25 jaar bestaat het: CultivarOnline, de database met broeierijgegevens van inmiddels ruim 1.600 tulpencultivars. Onderzoeker Pieter Duin van Proeftuin Zwaagdijk is beheerder van de database, en Alex Buis en Ronald Schild maken er veel gebruik van. Met moderne technieken is de database wereldwijd te raadplegen.

Tekst: Arie Dwarswaard
Foto: René Faas

cultivars bevat. Kern van die gegevens vormen de broei-eigenschappen van deze cultivars.

Nieuw sortiment is altijd interessant, maar wat kan ik er als ondernemer mee? Voordat in een nieuwe cultivar wordt geïnvesteerd is dat wel de meest relevante vraag. Het kan er mooi uitzien, lekker telen, maar uiteindelijk gaat het om het financiële gewin. Cruciale vraag is altijd weer waar je als geïnteresseerde ondernemer je informatie vandaan haalt. Bronnen genoeg, maar niet elke bron is even gemakkelijk te raadplegen. Ook van belang: hoe betrouwbaar is de informatie? Waar het gaat om de broeierij van tulpen bestaat al bijna 25 jaar CultivarOnline. Een database die gegevens van ruim 1.600 tulpen-

OP PAPIER ZETTEN

De oorsprong van de database ligt in 't Veld waar meer dan vijftig jaar Stichting Van den Hoek's Broeiproevenbedrijf was gevestigd. Vele jaren gaf Jan van den Hoek leiding aan dat bedrijf. Hij wist enorm veel over de vele honderden cultivars die jaarlijks door Van den Hoek werden gebroeid. Hij was de wandelende encyclopedie als het ging om vooral de broei-eigenschappen van al die tulpen. Om ervoor te zorgen dat die kennis niet verloren zou gaan, kreeg Jan van de Hoek in 1990 de opdracht om alles wat hij wist op papier te zetten. Belangstellenden konden zich abonneren en kregen jaarlijks een aanvulling. Aan-

vankelijk zat alles in ordners. Toen Proeftuin Zwaagdijk in 2007 de activiteiten overnam van Stichting Van den Hoek's Broeiproevenbedrijf kwam ook deze activiteit mee. Al snel werd het onderzoeker Pieter Duin duidelijk dat een papieren versie inmiddels wel verleden tijd was. "We hebben nog een jaar gewerkt met het op CD-ROM zetten van alle gegevens, maar dat bleek een tijdrovend karwei te zijn. Al snel zijn we begonnen om er een online activiteit van te maken. Het was wel even werk om alle gegevens die al wel in de computer zaten van Van den Hoek over te zetten, maar daardoor werd het wel veel gemakkelijker te gebruiken, namelijk via de website van Proeftuin Zwaagdijk."

BLIJVEND VULLEN

Het systeem van abonnees bestaat nog steeds. Voor 175 euro per jaar krijgt de abonnee onbeperkt toegang tot de database, waaraan jaarlijks de gegevens van zo'n 50 nieuwere cultivars worden toegevoegd. Inmiddels heeft de database een omvang van ruim 1.600 cultivars. Daaronder zitten ook de cultivars uit de beginperiode, zij het nog zonder foto. Opschonen van het bestand is niet aan de orde. Prima dat die soms al wat oudere cultivars ook in de database zitten, vindt Ronald Schild, bij Thoolen International uit Haarlem verantwoordelijk voor de in- en verkoop van onder meer de broeitulpen. "Onze klanten vragen soms nog om wat oudere cultivars. Dan is het goed dat we ze ook de bijbehorende gegevens kunnen leveren voor hun broeierij."

En voor teeltadviseur Alex Buis is het handig om ook de informatie van het wat oudere sortiment beschikbaar te hebben. "Als ik van een nieuwe tulp weet wat de kruisingsouders zijn, dan kun je via CultivarOnline nagaan hoe die ouders destijds presteerden in de broeierij." Per cultivar is aangegeven hoeveel weken kou nodig zijn, wat de vroegste inhaaldatum is, hoeveel weken tussentemperatuur nodig is, en hoeveel kasdagen de tulp gemiddeld heeft. Ook staat de gemiddelde lengte genoteerd. Met die gegevens moet een broeier kunnen bepalen voor welke periode een tulpencultivar het beste gebroeid kan worden. Pieter Duin volgt elk jaar weer nieuwe cultivars. "Ik maak elk jaar een lijst van zo'n vijftig cultivars die ik in het broeiseizoen volg, en waarvan ik de gegevens noteer. Op Proeftuin Zwaagdijk broeien we elke winter een flink sortiment af, waarbij ook vaak nieuw sortiment zit. In principe neem ik alleen cultivars die officieel bij de KAVB zijn geregistreerd. Van nummers zijn vaak nog te weinig bollen om er zinvol iets over te melden in de database." Naast de al genoemde criteria houdt hij ook eigenschappen bij als de blad-

CULTIVAR DETAILS		Denmark	
Algemeen		Afbeelding	
Groep	Triumph tulp (TT)		
Kruising	-		
Mutant	-		
Kleur	Rood-gele rand		
Inhaaldatum vanaf	25-12		
Tussen temperatuur	4 a 5 wkn		
Waarden		Optimaal	
Koudebehoefte	15		
Kasdagen	23		
Lengte	37		
Extra gegevens			
Stengelstevigte	Stevig		
Bladstand	Opstaand		
Bloem	Enkel		
Houdbaarheid	Goed		
Bijzonderheden			
Mooie slanke planten met prima poot en goede bladstand. Bloem in het begin wat geknepen, mooi van kleur met een heel goed sprekende rand. Kleurt tussen de bladpunten en groeit wat door in de nek. Mooie snijtuip voor de midden en latere broei.			

I te raadplegen

stand, pootlengte, plantlengte en de mate van kleur in veilstadium. Vooral het eerste jaar is het soms lastig om de vroegste inhaaldatum te bepalen. Duin: "Soms vertelt de eigenaar van de tulp er iets over, soms is het een mutant van een broeitulp waar al meer van wordt geteeld, en soms weet ik niets. Dan neem ik de Midwinterflora als ijkpunt. Als een nieuwe cultivar daar dan dertig kasdagen voor nodig heeft, dan weet ik in ieder geval dat de vroegste broei niet haalbaar is voor die cultivar."

.....

'Als ik van een nieuwe tulp weet wat de kruisingsouders zijn, dan kun je via CultivarOnline nagaan hoe die ouders destijds presteerden in de broeierij'

.....

Meestal zijn de gegevens gebaseerd op het drie jaar volgen van een nieuwe cultivar. Er zijn altijd uitzonderingen. Duin: "Neem een cultivar als 'Ijsselmeer'. Die viel mij afgelopen seizoen erg op. De gegevens van het eerste jaar heb ik al gebruikt om in de database te zetten. Als volgend seizoen blijkt dat de gegevens niet helemaal kloppen, dan pas ik ze volgend jaar aan." In de database is geen onderscheid in potgrond- en waterbroei. Duin: "Voor het aantal koudeweken dat een broeitulp nodig heeft maakt het niet uit. Als er bij een cultivar echt een wezenlijk verschil is tussen potgrond- en waterbroei dan zet ik het er wel bij."

BREDE INTERESSE

Het aantal abonnees ligt rond de 250. De samenstelling van het abonneebestand is zeer gevarieerd. Naast broeiers en commissarissen zijn het ook bedrijfsadviseurs, zoals Alex Buis en Ronald Schild van exportbedrijf Thoolen International. Zij maken elk voor hun eigen werk geregeld gebruik van de database. Alex Buis: "De gegevens uit de database zijn voor mijn werk een vertrekpunt. In de praktijk kom ik vaak nog weer specifieke omstandigheden tegen. Die combinatie van gegevens bepaalt mijn advies aan de broeier." Ronald Schild: "Voor mij is de database erg handig als ik mijn klanten bezoek. Dat zijn vaak wat kleinere broeiers die voor de lokale markt produceren. Ze hebben bestaansrecht als ze zich kunnen onderscheiden in kwaliteit en sorti-

V.l.n.r. Alex Buis, Ronald Schild en Pieter Duin

ment van bijvoorbeeld de supermarkketens. Daarvoor is de database een handig hulpmiddel. Daar vind ik de volle breedte van het sortiment." Voor Alex Buis is de database niet de enige bron van informatie. "Ik heb ook een eigen lijst met gegevens. Die is gebaseerd om mijn ervaring van de afgelopen jaren. Ik adviseer bedrijven in Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland en zie en hoor daar heel veel. Die informatie verwerk ik in mijn eigen systeem." De informatie uit de database gebruikt Ronald Schild ook bij de orderbevestiging die naar de kopers gaat. "Op elke orderbevestiging zetten we de inhaaldatum. En als een koper gekoelde tulpen krijgt, dan zetten we de datum erbij waarop hij de bollen in de kas kan brengen. We zetten alles keurig op volgorde voor hem, zodat

hij precies weet wanneer welke partij in de kas staat. De partijen ongekoelde tulpen leveren we in september af. In december geven we nog zo nodig een actuele stand van zaken, bijvoorbeeld als sprake is van een seizoen waarin stadium G wat later is dan andere jaren."

NIEUWE TECHNIEKEN

Om de database te raadplegen is een vaste computer of laptop handig, maar niet strikt noodzakelijk. Pieter Duin heeft zelf een iPad, waar de database goed op is weer te geven, en op de meeste moderne mobiele telefoons is de informatie ook goed te raadplegen. Een app zou een mooie volgende stap zijn. "Goed idee, daar gaan we mee aan de slag. Technisch is het in ieder geval mogelijk", aldus Duin.

Hoe werkt het?

Een abonnement op CultivarOnline kost per jaar 175 euro. Voor dat bedrag krijgt de abonnee onbeperkt toegang tot de database met de gegevens van ruim 1.600 broeitulpen. Jaarlijks zorgt Proeftuin Zwaagdijk voor een aanvulling met zo'n vijftig nieuwe cultivars. Een abonnee krijgt een eigen toegangscode. Zonder die code is de database niet te raadplegen. Naast deze database is er nog een andere bron waar telers en broeiers van gebruik kunnen maken: het gebruikswaardeonderzoek tulp. Daarin zitten de teelt- en broeigegevens van zo'n 150 cultivars die sinds 1996 zijn onderzocht. Deze gegevens zijn te vinden via de website van de KAVB, www.kavb.nl. In 2014 komt aan het gebruikswaardeonderzoek een einde. Dit onderzoek werd gefinancierd uit de vakheffing. Wegens het opheffen per 1 januari 2014 van het Productschap Tuinbouw stopt dit onderzoek.

Resumé

CultivarOnline is een database met relevante broeierijgegevens van ruim 1.600 tulpencultivars, die wordt beheerd en aangevuld door Proeftuin Zwaagdijk. Gebruikers zijn niet alleen broeiers en telers maar ook bedrijfsvoorlichters en exporteurs. Anno 2013 is het systeem klaar voor de toekomst.